

Кафедра: Интернатуралық стоматология

Тақырыбы: Шықшыт буын дисфункциясының емі

Орындаған: Кеңесбаева М. Е
Факультет: стоматология
группа: 12-002-01
курс: 6

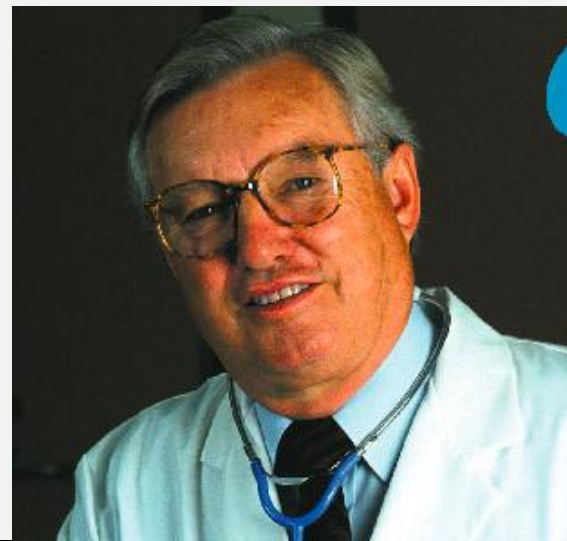
Жоспары:

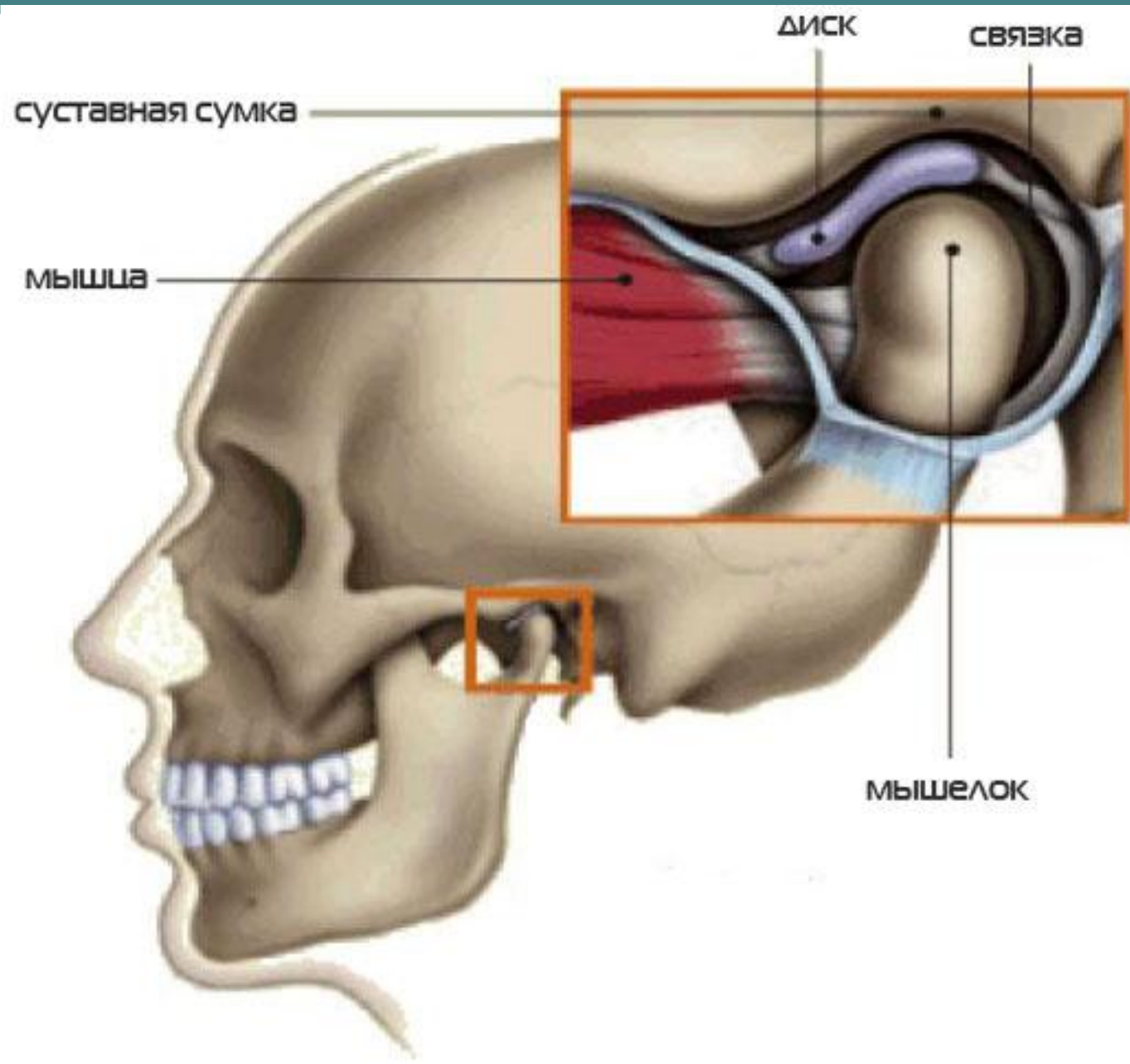
- I. Кіріспе
- II. Негізгі бөлім
  - а) Шықшыт буын дисфункциясының симптомдары
  - б) Диагностикасы. Емі
- III. Қорытынды
- IV. Пайдаланылған әдебиеттер

Шықшыт буын дисфункциясы дегеніміз бұлшықеттік, окклюзиондық және кеңістіктік бұзылыстармен шартты түрде бірге жүретін СТЖБ функциональды патологиясы.

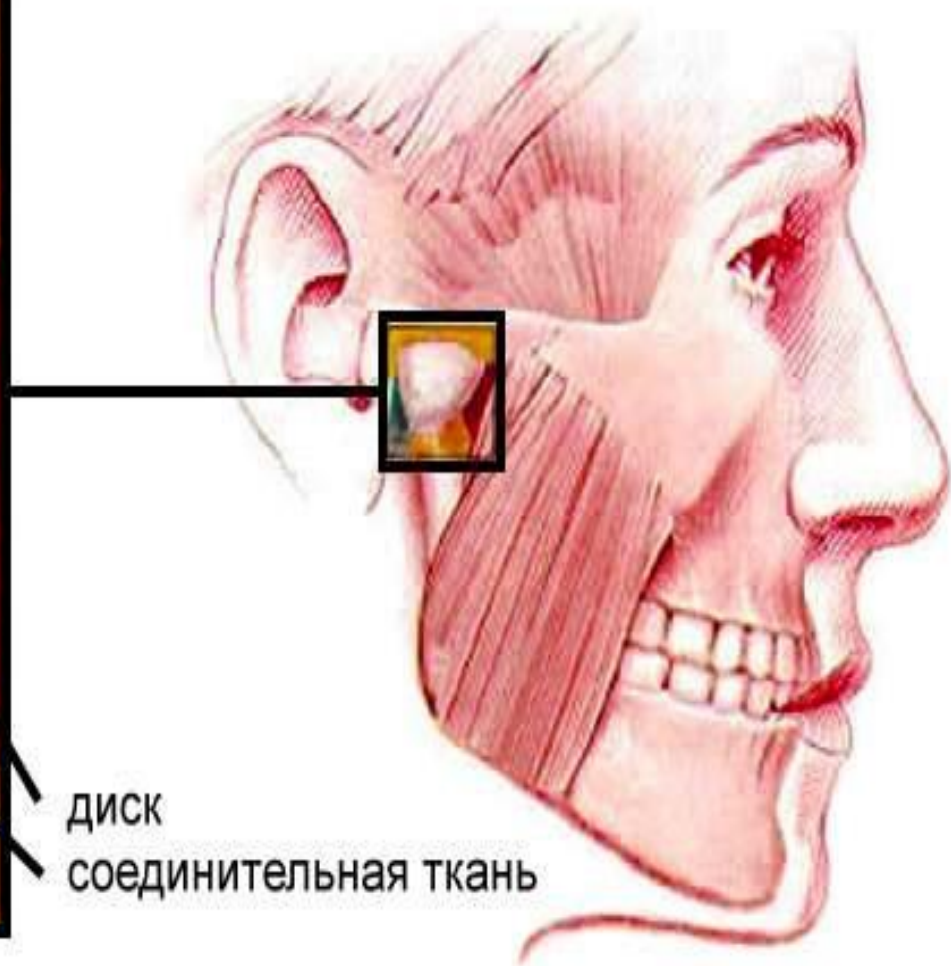
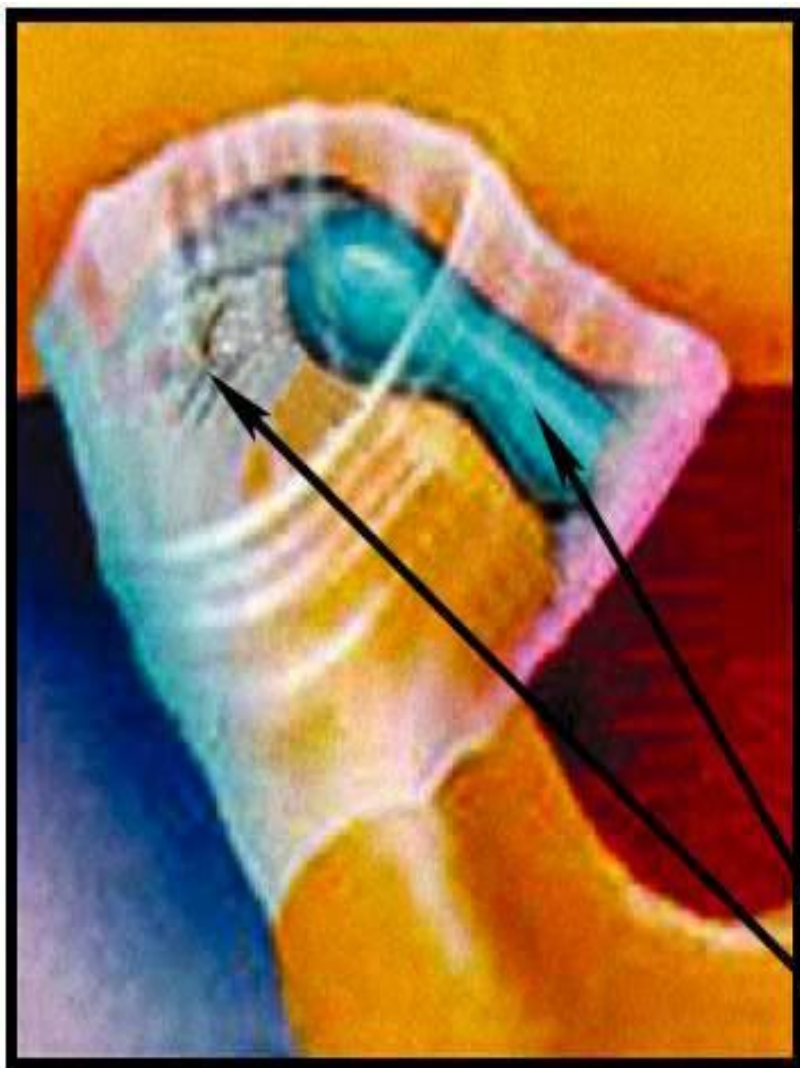
Дүниежүзілік статистика бойынша 25-75% науқастарда осы проблема бар.

Ең алғаш рет СТЖБ ауруы мен құлақ ауруларының арасындағы байланысты американдық отоларинголог Джеймс Костен атты дәрігер байқаған.

ВНЧС

ДИСК
соединительная ткань

СТЖБ дисфункциясының себептері:

Окклюзионды артикуляциялық теория бойынша тіс жақ жүйесінің бұзылыстары себеп болады.

Олар:

- Тіс қатарының дефекттері
- Патологиялық тістің қажалуы
- Жақтардың жарақаттары
- Дұрыс емес тістем
- Дұрыс емес протездеу
- Альвеолярлы өсіндінің биіктігінің төмендеуіне әкелетін барлық тіс жақ жүйесінің аномалиялары

Миогенді теория бойынша бұлшықеттік бұзылыстар:

- Тоникалық спазм
- Шайнау бұлшықеттеріне түсетін механикалық қысым
- Біржақты ғана шайнау
- Бруксизм
- Бруксомания
- Көп сойлейтін кәсіптегі адамдар (ол соңында СТЖБ элементтерінің созылмалы микротравмаларына әкеледі)

Психогенді теория СТЖБ
дисфункциясының этиопатогенезін
қарастырады, ол дегеніміз СТЖБ
дисфункциясы кезінде ОЖЖде психикалық
және физикалық қысым болады да, ол
мускулатураның функциясының
бұзылысын және буындардың
кинематикасының бұзылысын шақырады.

СТЖБ дисфункциясының симптомдары:

Костен анықтаған классикалық симптомдар олар:

- СТЖБ аймағындағы түсініксіз ауру сезімдері
- Тамақ ішкенде, аузын қатты ашқанда, есінегенде қытырдың естілуі
- Бастың ауыруы, айналуы
- Омыртқаның мойын желке аймағының ауыруы
- Құлақтағы шу
- Естудің төмендеуі
- Мұрында және тамақтағы қышу сезімі

Симптомдарды топтарға бөлуге болады

СТЖБ дағы дыбыстық феномендар.

Көптеген науқастардың СТЖБ дисфункциясы кезіндегі шағымдары тамақ ішкенде, аузын қатты ашқанда, есінегенде болатын сықыр, кейде сықыр қатты болады тіпті жанындағы адамдарға да естіледі. Бірақ сондада ауру сезімі болмауы мүмкін. Басқа дыбыстардан хруст, крепитация, хлопающие звуки.

СТЖБның блоктануы. (запирание)

Ауызды ашқан кезде буынның дұрыс қозғалмауы. Бұл дегеніміз науқас ауызын ашу үшін бірінші төменгі жағын белгілі бір өзінің үйреншікті қалпына келтіріп алып аузын ашуға мәжбүр болауы.

Ауру сезімі.

СТЖБ дисфункциясы кезінде триггерлі нүктелерде ауру сезімі болады: шайнау, самай, тіласты, мойын, қанатжак, трапециялық бұлшықеттерде.

Прозопалгия (бет ауруы), бас ауруы, құлақ ауруы, тістердің ауруы, көзде ауру сезімі және давление болады.

Басқа да симптомдар. Олар:

- Ұйқының бұзылуы
- Депрессия
- Бруксизм
- Дисфагия
- Ксеростомия
- Глоссалгия
- Парестезия
- Фотофобия
- Қорыл

СТЖБ диагностикалау

Біріншілік қарауда науқастан шағым, анамнез жинап, буын аймағында пальпация және аускультация жүргізеді. Ауыз ашылуының дәрежесін анықтап, төменгі жақ қозғалысын бақылайды. Диагностикалық модельдер алып, окклюдзиограмма жүргізеді.

П

Л

П

Л

П

Л

П

Л

П

Л

П

Л

СТЖБ жағдайын аықтау үшін:

- Ортопантомография
- УЗИ
- СТЖБ рентгені
- КТ жасайды.

Функциональды зерттеу кезінде:

- Электромиография
- Фоноартография
- Гнатодинамометрия

Емі

Емдеу барысындағы негізгі мақсат шайнау бұлшықеттеріне түсетін қысымды азайту, яғни жұмсақ консистенциялы тағамдар ұсынау, сөйлеу қысымын азайту.

Емдеу барысында себебіне байланысты терапевттер, мвнуальды терапевттер, вертебрологтар, остеопаттар, невролог, психологтармен бірге ем жүргізілуі тиіс.

Ауру сезімін басу үшін фармакотерапия көрсетілген: антидепресанттар, седативті препараттар, ботулинотерапия, глюкокортикостероидтармен буынішілік инъекциялар, массаж, физиотерапия оның ішінде лазеротерапия, электрофорез, ультразвук, индуктотермия және иглорефлексотерапия.

- Тістерді таңдап егеу
- Көтеріп тұрған пломбаларды жөндеу
- Дұрыс протездеу жүргізу
- Брекет систем

Жұмсақ буындық шина. Ол белгілі бір дайындалуды, жөндеуді қажет етпейді. Буындық шина СТЖБ дисфункциясының бастапқы кезеңдерін диагностикалау және емдеу үшін МРС компаниясы шығарған. Ол медициналық силиконнан дайындалған, идеалды тіс доғасының формасын қайталайды. Азу тістер аймағында кеңейеді себебі буын маңындағы бұлшықеттерге жұмсақтық беру үшін. Шина жұмсақ созылмалы болғандықтан барлық адамдардың жақтарына келе береді.

TMD моделделуші шинасы. Бұл шина буындағы қытырлау, буын дискісінің қозғалысы, ауыздың қиын ашылулары кезінде қолданады. Шинаның көмегімен ауру сезімі басылып, қысымды азайтады және буын басының қозғалмауына мүмкіндік береді.

Бұл қатты шина науқастарға күндізгі уақытта тағуға беріледі, сонымен қатар еш қиындықсыз сөйлеп, тамақ ішуге мүмкіндік береді, шинаның өзінен ауру сезімі болмайды.

Шинаны біраз уақыт таққаннан кейін тіс қатарлары жылжыған сияқты сезім болады, бұл оң нәтиже. Алғашқы уақыттарда 1-2 сағат қана тағып, кейін дарты күн тағуға ауысу керек, алғашқы уақыттардағы ауру сезімі біре бірте жойылады.

Артропластика

В. С. Иовчев ұсынған арторопластика әдісі тек төменгі жақтың буын басы анкилозданған ал тәждік өсінді сақталған жағдайда жасалады.

*а – остеотомия ветви нижней челюсти;
б – подвешивание ветви к венечному отростку*

Қорытынды

СТЖБ ауруларын ерте диагностикалап, ерте емдеу науқас үшін өте маңызды. Тек қана ауыз қуысымен ғана емес көптеген мүшелермен байланысты болғандықтан ерте алдын алу қажет. Қазір көптеген заманауи диагностикалау әдістері, емдеу әдістері шығып жатыр дәрігер солардың бәрін біліп жүруі тиіс.

Список литературы

1. <http://www.rosmedlib.ru/doc/ISBN9785970410370-0003.html>
2. [http://stomnov43.ru/stomatologicheskaya di
ag](http://stomnov43.ru/stomatologicheskaya_diag)
3. [http://ulibka-dent.ru/services/detail.php?ID=
302&lang=ru](http://ulibka-dent.ru/services/detail.php?ID=302&lang=ru)
4. [http://www.mystom.ru/articles/sovremennye-
metody-diagnostiki-ispolzuemye-v-stomatologi
i/](http://www.mystom.ru/articles/sovremennye-metody-diagnostiki-ispolzuemye-v-stomatologii/)
5. <http://24stoma.ru/parodontit-lechenie.html>
6. [http://www.medlife.perm.ru/sovremennoj-sto
matologii/](http://www.medlife.perm.ru/sovremennoj-stomatologii/)